

Înviere și înnobilare „de Sus”.
***1 Decembrie 1918 – Ziua triumfului dragostei între românii de
pretutindeni***

† **GURIE,**

*prin harul lui Dumnezeu Episcop al Devei și al Hunedoarei, Preacucernicului
cler, Preacuviosului cin monahal și Dreptmăritorilor creștini: Bindecuvântare
arhierescă din străvechea Cetate a Devei, cu prilejul Praznicului măreț al
Învierii!*

Iubiți credincioși!

Pentru a 100-a oară, noi, românii, prăznuim măreața Sărbătoare a Învierii Domnului împreună, uniți într-un mare stat românesc, după ce, secole de-a rândul, am fost împrăștiați în „Românii” mai mici, micro-structuri politice fragile, prin unificarea cărora s-a realizat România Mare. În limbajul medieval, când noi, „valahii”, spuneam „Țară Rumânească”, ne refeream la toate ținuturile locuite de români, o adevărată hartă etnică a românilor de pretutindeni, chiar dacă aceste ținuturi se aflau sub dominație străină, ca părți ale unor mari imperii; tot „țară românească” le numeam, adică „ținuturi locuite de valahi”...

Oare ce ne-a ținut uniți, deși eram împrăștiați? În primul rând, **Ortodoxia străbună și graiul românesc**; acestea ne-au dăruit conștiința unei identități inconfundabile. Greutățile prin care am trecut ne-au amintit permanent că există o fericire veșnică pe care ne-o face posibilă Învierea lui Hristos. Străbunii noștri au știut permanent un lucru, pe care noi, astăzi, îl neglijăm: că suntem trecători pe acest pământ. *Viața este o punte; ea nu ți-a fost dăruită ca să îți construiești o casă pe ea, ci ca să o traversezi!* Ei știau că sensul acestei vieți nu este în ea, ci dincolo de ea! Crezând aceasta, au trecut prin viață cu entuziasm, pentru că erau motivați de un ideal metafizic.

Viața înaintașilor noștri avea drept ax fundamental Sărbătoarea Învierii: „Și zilele și nopțile la rând / trec și se sting ușor, ca o făclie. / Vin iarăși Paștile împăratești: / Ne umplu inima de bucurie. / Când vitele și caii și turmele de oi / și

holdele și apa din fântână / Învie în lumină... și sărutăm pe bot / toți mieii și copacii din grădină”¹.

Mai suntem noi, românii contemporani, la fel de credincioși? Credința dă consistență vieții, motivează profund și electrizează cotidianul. Ne ajută să schimbăm în bine fața acestui pământ, să construim o lume mai bună, dar și să avem la orizont, permanent, lumea veșnică, pe care ne-o pregătește Dumnezeu. **Și ceea ce nu reușim noi să întreprindem pe pământ, vor reuși urmașii noștri.** Cu două decenii înainte de a se realiza „Unirea cea Mare”, Ion Luca Caragiale scria: „*Doamne, fă-mă s-adorm pe drum cu speranța că ceea ce nu mi-a fost dat mie, filor mei le va fi dat!*”². Și rugăciunea lui s-a împlinit!

Iubiți frați și surori,

Astăzi, în marea zi a Praznicului Învierii, să luăm, împreună, o decizie: aceea de a iubi mai mult ceea ce strămoșii ne-au dăruit, și anume **o țară unită!** Mântuitorul, înainte de Răstignire, în Grădina Ghetsimani, S-a rugat „*ca toți să fie una*” (Ioan 17, 22). Noi, românii, am ajuns „una” într-un singur stat, în binecuvântata zi de 1 Decembrie 1918, dar nu am păstrat integrală moștenirea, nu am pus pecetea definitivului pe această măreață realizare.

Aceasta, poate și pentru faptul că am uitat avertismentul Regelui Mihai I al României, plecat recent dintre noi, în lumea veșniciei: „*Țara aceasta nu-i a noastră, ci am împrumutat-o de la urmași!*”. Deci nu putem face orice din ea; este un tezaur ce se cuvine să îl păstrăm spre a-l înmâna urmașilor, descendenților, nu pentru a-l risipi. Câți dintre noi nu ne-am dori ca, după ce murim, căsuța în care am locuit să rămână copiilor noștri drept moștenire, nu să o vindem în timpul vieții și totul să se risipească, lor nerămânându-le nimic? Așa se cuvine să gândim și despre Țară. Numai așa, la Dreapta Judecată, vom putea spune, cu mâna pe inimă: „*Iată, eu și copiii pe care mi i-a dat Dumnezeu!*” Altfel, copiii vor fi departe, rătăciți și înrăiți, iar inima noastră pustiită.

Dreptmăritori creștini,

O lume mai bună se poate construi numai și numai prin jertfă de sine și prin dragoste. Acestea sunt **ingredientele obligatorii pentru orice „Proiect de Țară”**. Un

¹ Ioan Alexandru, *Pământ transfigurat*, Editura Minerva, București, 1982, p. 167.

² Ion Luca Caragiale, *Nimic fără Dumnezeu*, Editura Anastasia, București, 1997, p. 48.

pustnic bătrân a fost întrebat odată: „De ce zbuciumul nostru, strădania noastră, nu dă roade ca și în cazul înaintașilor noștri?” Bătrânul a răspuns: „Fiule, părinții noștri aveau dragoste frățească și fiecare ridica pe fratele său. Acum, fiindcă s-a stins dragostea, fiecare îl trage în jos pe fratele său și, pentru aceasta, nu propășesc oamenii, ca cei de demult...”³.

Ziua de Paști este o zi a iubirii universale, a dragostei fără frontiere, a comuniunii mondiale, căci Hristos dorește să fim, cu toții, „una cu El”: *Dacă nu suntem una între noi, nu putem fi una nici cu El. Hristos a venit să refacă unitatea. Unde nu e unitate, acolo e egoism, e păcat. Păcatul e dezbinare, despărțire adusă de mândrie, de lăcomie, de slavă deșartă* – spunea Părintele Stăniloae⁴. De aceea, în ziua de Paști, creștinul adevărat este așa de plin de bucurie și de inocență, încât este gata „să sărute, pe bot, toți mieii și copacii din grădină”.

Biserica ne invită astăzi să învățăm lecția de dragoste a Mântuitorului Hristos, Care S-a lăsat răstignit de oameni, deși putea chema în ajutor 12 legiuni de îngerii, care să îi spulbere pe rău-făcători. Dragostea ne cere să fim buni, chiar și atunci când am putea fi răi. „*Bun cu adevărat este cel care ar fi putut să fie rău, și n-a fost!*” – spunea marele istoric Nicolae Iorga. Bunătatea nu este naivitate, ci o energie care dizolvă răul, nepermițându-i acestuia să se mai propage.

Sfântul Apostol Pavel îi scria ucenicului său, Timotei, că va veni o vreme când oamenii vor fi „*iubitori de sine, iubitori de arginți, lăudători, trufași, hulitori [...], lipsiți de dragoste [...], iubitori de desfătări mai mult decât iubitori de Dumnezeu*” (II Timotei 3, 2-4). Adică va exista un **declin al conviețuirii civice și o degradare a vieții de familie**, egoismul răspândindu-se tentacular. Prorocul Isaia este foarte aspru: „*Vai de cei ce zic răului bine și binelui rău; care numesc lumina întuneric și întunericul lumină; care socotesc amarul dulce și ducele amar*” (Isaia 5, 20).

Nu cumva trăim noi astăzi într-o astfel de lume? În care limita dintre bine și rău nu mai este clar trasată, în care otrava este servită pe post de hrană? Nu constatăm noi atâta lipsă de unitate în jurul nostru? Să învățăm deci să exorcizăm răul din viața noastră și să facem să triumfe binele în lumea în care trăim. Doar așa vom deveni fericiți. Spune stihira pascală: *Să-L vedem pe Hristos strălucind, cu neapropiată*

³ *** *Pateric*, Editura Reîntregirea, Alba Iulia, 1990, p. 347.

⁴ Sorin Dumitrescu, *7 dimineți cu Părintele Stăniloae*, Editura Anastasia, București, 1992, p. 14.

*lumină a Învierii. / Și, cântându-I cântare de biruință, luminat să-L auzim zicând:
„Bucurați-vă!”.*

Iubiți fii întru Hristos,

Praznicul Învierii este prilejul unui nou început în viața noastră, un moment de **regenerare a iubirii în familie, la locul de muncă, în societate**, atât la nivel interpersonal, cât și la nivel macro-social. Să avem o nouă percepție a realității: *„Binele semenului meu este și binele meu individual! Bucuria lui este și bucuria mea! Propășirea lui este și propășirea mea!”* La această înțelegere profundă a lucrurilor ne invită Ortodoxia. Așa înțelegeau lucrurile, în trecut, moșii și strămoșii noștri, care știau a se bucura, chiar dacă nu beneficiau de confortul de astăzi, căci lucrau din greu ogorul:

*„Și cât e de frumos în sat! /
Creștinii vin, tăcuți, din vale /
Și doi de se-ntâlnesc în cale, /
Își zic: „Hristos a înviat!” /
Și râde-atâta sărbătoare /
Din chipul lor cel ars de soare!”⁵*

Iubiți credincioși,

Înțeleptul Solomon, autorul multor vorbe de înțelepciune, „maxime” cum le-am numi noi astăzi, cuprinse în cartea *Ecclesiastul* din Vechiul Testament, spune: *Mai bun este sfârșitul unui lucru, decât începutul lui* (Ecclesiastul 7, 8). Cu alte cuvinte, **să privim întotdeauna lucrurile în finalitatea lor**: finalul contează, nu situațiile intermediare, tranzitorii. Contează câștigarea războiului, nu a unei bătălii, căci războiul este compus dintr-un șir de bătălii. Iar, dacă privim la sfârșitul Primului Război Mondial, ne dăm seama că, în pofida situației dezastruoase a României de pe front (retragerea Casei Regale, a armatei și a administrației românești în Moldova, în spatele aliniamentului, devenit simbol al rezistenței românești, Oituz – Mărăști – Mărășești, însoțită de spectrul disoluției lor ca entitate statală), Dumnezeu a întors totul în favoarea noastră: El a transformat o mare înfrângere într-o mare biruință, totul

⁵ George Coșbuc, *Poezii*, vol. I, Editura Cartea Românească, București, 1982, p. 53.

culminând cu acea zi unică de 1 Decembrie 1918, ziua unificării teritoriilor locuite de români într-un singur stat național și unitar român.

Întotdeauna să privim lucrurile în finalitatea lor – acesta este îndemnul Înțeleptului Solomon – și să ne încredem în faptul că **Dumnezeu poate transforma orice înfrângere în biruință** atât în viața noastră individuală, cât și în cea colectivă: *Înțelepciunea prețuiește cât o moștenire; ba chiar mai mult!* (Ecclesiastul 7, 11).

Înțelepciunea îl face pe cel înțelept mai tare decât zece viteji (Ecclesiastul 7, 19). Acest lucru îl cunosc bine strategii militari, căci, de-a lungul istoriei noastre, adeseori am învins în luptă nu prin forța numerică (sau a armamentului propriu), ci prin inteligență practică, prin folosirea, în favoarea noastră, a mai multor factori, amintindu-ne doar de victoriile Sfântului Voievod Ștefan cel Mare împotriva turcilor. În aceeași ordine de idei continuă același înțelept rege Solomon: *Mai bună este înțelepciunea decât tăria* (Ecclesiastul 9, 16). *Înțelepciunea este mai de preț decât armele de război* (Ecclesiastul 9, 18).

Iubiți creștini hunedoreni,

Finalul Primului Război Mondial este, cel mai probabil, **momentul de vârf al istoriei noastre naționale**, de aceea a și devenit ziua de 1 Decembrie sărbătoarea noastră națională. Totul este însă, ca, luminați de Dumnezeu, să folosim beneficiile acestui act cu maximă înțelepciune, spre binele tuturor românilor, acum, când suntem parte integrantă a Europei, și când un al treilea cataclism sau conflict de proporții celui menționat ar avea efecte catastrofale pentru civilizația umană.

Dumnezeu să ne dăruiască înțelepciunea de a merge în direcția bună, neuitând că dincolo de această viață ne așteaptă Judecata și Viața cea fără de sfârșit! Înțelepciunea ne va ajuta să călătorim pe acest pământ permanent cu Dumnezeu, Protectorul nostru din umbră, Cel Care a demonstrat că ne iubește atât de mult, dăruindu-ne, în 1918, un triumf neașteptat: o Românie mult mai mare decât cea pe care o avem acum!

Un poet creștin, Costache Ioanid, cu talentu-i primit de la Dumnezeu, ni-L prezintă pe Hristos după Înviere, răspândind lumină:

Iar în fața tuturor... ce luceafăr glorios /
Umple cerul de lumină și de har victorios? /
E Iisus! ... purtând pe frunte diadema de lumini /
Cu aceeași simplitate, cum purtase crengi de spini... /
Până-n bolți un glas răsună, larg, ca bubuitul lavei. /

Sus, acum, voi, porți eterne! Iată, Împăratul slavei! /
Cine-i Împăratul slavei? Domnul tare și viteaz, /
Care-a biruit în luptă cel mai fioros grumaz!⁶

Acum, când prăznuim omorârea morții, sfărâmarea iadului și începutul altei vieți, veșnice, să săltăm, lăudând pe Pricinuitoarul, Cel Unul binecuvântat, Dumnezeuul părinților noștri, și preaslăvit (Canonul Învierii, cântarea a VII-a)!

Rememorând împreună aceste adevăruri fundamentale, împărtășindu-ne cu toții de bucuria Învierii lui Hristos, garanție a învierii noastre, a fiecăruia în parte, hotărându-ne să dăruim permanent iubire semenilor noștri, chiar și atunci când ni se pare că aceștia nu ar merita, vă urez tuturor *Sărbători fericite!* cu pace multă, cu belșug în case și cu lumină sfântă în suflete!

Hristos a înviat!

Vă spune al vostru arhipăstor de tot-binele doritor,
spre Domnul rugător, pentru mântuirea tuturor,

† **G U R I E ,**
Episcopul Devei și al Hunedoarei

⁶ Costache Ioanid, *Taine*, Editura Stephanus, București, 1994, p. 143.